

Geosiyasi maraqlar münasibətlərin normallaşmasını dikdə edir

Son günlər baş verən siyasi hadisələri ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində yeni mərhələnin başlanması kimi dəyərləndirə bilərik. Hadisələrin təhlili əminliklə deməyə əsas verir ki, ABŞ-nin ABŞ-dən başqa dostu yoxdur. Dünyanın bu supergücü öz geosiyasi maraqları namınə dünən ən yaxın dostu, müttəfiqi hesab etdiyi dövləti bu gün "persona non grata" edə bilər.

Son zamanlar bu superdövlətin birmənalı olaraq Ermənistanın müdafiəçisi kimi çıxış etməsi, Azərbaycana qarşı ifrat ədalətsiz mövqə sərgiləməsi də səbəbsiz deyildi. ABŞ-Azərbaycan münasibətlərini kəskinləşdirən səbəblərdən bəhs edərkən şübhəsiz ki, ilk növbədə bu ölkədə gələn il keçiriləcək prezident seçkilərinin rolunun az olmadığını qeyd etməliyik. Erməni lobbisindən maliyyə və səs almaq uğrunda mübarizəyə qoşulan Bayden administrasiyası hesab edirdi ki, bir güllə ilə iki dovşan vuracaqlar. Yəni Azərbaycana təzyiq etməklə həm erməni lobbisinin sifarişini həyata keçirə, həm də Cənubi Qafqaza girə biləcəklər...

Azərbaycanın haqlı və qətiyyətli mövqeyi, superdövlətin qarşısında göstərdiyi iradə, şəriksiz regional li-

der olması ABŞ rəsmilərini düşünməyə məcbur etdi. Ağ Ev rəsmiləri anladılar ki, strateji hədəflərini reallaşdırmaq üçün ən yaxşı tərəfdaş elə Azərbaycan ola bilər.

Siyasi spektrdə bir sıra Qərb-Şərq dövlətlərinin ölkəmizlə strateji tərəfdaşlığa can atdığını, münasibətləri daha da yaxşılaşdırmaq üçün göstərdiyi səyləri heç də təzə mövzu hesab etmək olmaz. Azərbaycan regionda geosiyasi iradə mərkəzi kimi özünü təsdiq edib. Ölkəmizə olan maraqların artmasının, eləcə də ABŞ-nin Azərbaycana münasibətinin dəyişməsinin də əsas səbəbi budur. Görünən budur ki, Ağ Ev rəsmiləri Ermənistanın ötəyindən yapışmaqla Cənubi Qafqaz siyasətində uğur qazana bilməyəcəklərini, nəhayət ki, anlayıblar. Qətiyyətlə deyə bilərik ki, Azərbaycanın mövqeyi birbaşa Ağ Evin geopolitik hədəflərinin də taleyini müəyyən edən başlıca amilə çevrilib.

Sırr deyil ki, ABŞ vaxtaşırı erməni faktorundan, eləcə də Amerika Senatının hələ 1992-ci ildə qəbul etdiyi "907-ci düzəliş"dən Azərbaycana qarşı bir təzyiq vasitəsi kimi istifadə edir. Son hadisələr göstərdi ki, ABŞ ölkəmizə olan formal xarakter daşıyan hərbi dəstəyi dayandırmaqla, yaxud hər hansı bir təzyiq edib nəyə nail ola bilməyəcək. Bir sözlə, rəsmi

Bakının sərt reaksiyası, ABŞ-nin gözləmədiyi müqavimətlə rastlaşması Ağ Ev rəsmilərini ölkəmizə olan münasibətdə dəyişiklik etmək məcburiyyətində qoydu. Anladılar ki, indiki məqamda Azərbaycan hesablaşılmayaacaq ölkə deyil. Ona görə də Azərbaycanla münasibətləri qısa vaxtda olduqca kritik həddə çatdıran Ağ Ev rəsmiləri elə həmin sürətlə də yaranmış gərginliyi aradan qaldırmağa təşəbbüs göstərdilər. Hadisələrin gərginləşən xətt üzrə inkişaf etdiyi bir zamanda ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə təmas qurdu və Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin gərginləşməsində müstəsna xidməti olan köməkçisi Ceyms O"Braynın Bakıya səfər etməsi üçün dövlətimizin başçısından icazə istədi. İlham Əliyev bu istəyin reallaşması üçün Entoni Blinkendən Azərbaycan rəsmilərinin ABŞ-yə səfərlərinə qoyulmuş qadağanın ləğv olunması şərtilə mümkün ola biləcəyini qeyd etdi. Və cəmi bir neçə gün "Azərbaycanla münasibətlərdə daha heç bir şey əvvəlki kimi olmayacaq" deyən amerikalı diplomat Bakıya gəlib Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin inkişaf etdirilməsinin ölkəsi üçün vacibliyindən danışmalı oldu.

ABŞ-nin qısa bir zamanda öz siyasətində ciddi dəyişikliklər etməsinin

əsas səbəbi Azərbaycanın öz haqlı mövqeyində prinsipliliğini sona kimi qoruyub qətiyyət göstərməsi, Cənubi Qafqaz regionunda yeni yaranan reallığı qəbul etməsidir. Artıq ABŞ rəsmiləri də qəbul edirlər ki, Azərbaycanın öz suverenliyini bərpa etməsi regionda sülh üçün heç vaxt olmadığı çox yaxşı bir imkan yaradıb. Amerikanın da bunu dərk edərək münasibətləri irəliyə doğru aparmaq niyyətində səmimidirsə, buna yalnız sevinmək olar.

ABŞ Konqresinin sözcüsü Metyu Miller ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinə aid sualı cavablandırarkən də yaxın keçmişdə baş verənləri xatırlamağa, geriye baxmağa lüzum görməyib, "Biz Azərbaycanla əməkdaşlığı davam etdirməyəcəyimizi heç vaxt deməmişik. Əgər biz Azərbaycanla diplomatik əlaqələri kəssək, bu, həm ABŞ-nin maraqlarına, həm də regionda sülh prosesinə və təhlükəsizliyə zidd addım olardı", - deyib.

Çəkinmədən demək olar ki, regionda və dünyada baş verən mövcud reallıqlar ABŞ-ni ölkəmizin haqlı və prinsipli mövqeyi ilə razılaşmaq məcburiyyətində qoydu. Okeanın o tayında olanlar anladılar ki, Cənubi Qafqaz siyasətində var olmağın yolu Azərbaycandan keçir. Bu yol həm də sülhün yoludur.

*E.QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az